

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การถอนการพักการลงโทษตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือที่ ยธ ๐๗๑๑/๓๓๕๐ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการถอนการพักการลงโทษ ความว่า กรมราชทัณฑ์มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ และกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ เนื่องจากนักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ แสงวิรุณ ต้องโทษฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย กำหนดโทษจำคุกหกปี รับโทษตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ต่อมานักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ ได้รับอนุมัติให้พักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษโดยคณะกรรมการตามข้อ ๙๒ ของกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ และได้รับการปล่อยตัวโดยมีเงื่อนไขคุมความประพฤติตั้งแต่วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ โดยครบกำหนดโทษวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ในระหว่างการปล่อยตัวเพื่อพักการลงโทษได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทำให้กำหนดโทษเปลี่ยนแปลง เหลือกำหนดโทษสี่ปี เก้าเดือน สิบแปดวัน ครบกำหนดโทษวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๘

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ กรมราชทัณฑ์ได้รับแจ้งจากสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงพระนครใต้ว่า นักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ ได้กระทำความผิดอาญาขึ้นอีกสามครั้ง และถูกดำเนินคดีสามคดี ดังนี้

คดีที่หนึ่ง เจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาลราษฎร์บูรณะจับกุมข้อหาเสพเมทแอมเฟตามีน เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และศาลได้มีคำสั่งให้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ แต่ต่อมาศาลมีคำสั่งที่ พ.๔๒๙/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๗ ให้ส่งตัวคืนพนักงานสอบสวนเพื่อนำตัวไปฟ้องคดี เพราะกระทำความผิดระหว่างพักการลงโทษ แต่เนื่องจากนักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวระหว่างการตรวจพิสูจน์ตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ และไม่ได้มาพบพนักงานคุมประพฤติตามนัด จึงไม่สามารถส่งตัวให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีได้

คดีที่สอง ศาลอาญากรุงเทพใต้พิพากษาให้จำคุกหนึ่งปี ในความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครอง ตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๕๑๔/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๘ ถูกคุมขังที่ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลางจนครบกำหนดโทษ และได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๙

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๒๐๒๓ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คดีที่สาม ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลวัดพระยาไกรจับกุมในข้อหา เสพเมทแอมเฟตามีน เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และศาลแขวงพระนครใต้มีคำสั่งให้ส่งตัว ไปควบคุมเพื่อตรวจพิสูจน์ ปัจจุบันนักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวใน ระหว่างการตรวจพิสูจน์

การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษของนักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ ตามมาตรา ๓๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ประกอบกับข้อ ๔๖ ข้อ ๙๑ และข้อ ๙๒ แห่ง กฎกระทรวงฯ นั้น เมื่อนักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ ได้กระทำความผิดอาญาขึ้นในขณะที่อยู่ระหว่างการคุม ความประพฤติ ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขจึงอาจถูกจับมารับโทษจำคุกตามกำหนดโทษที่ยัง เหลืออยู่และให้ผู้มีอำนาจสั่งพักการลงโทษสั่งถอนการพักการลงโทษที่เหลืออยู่ได้ตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ซึ่งประเด็นปัญหาที่ขอหารือ คือ

(๑) นักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ ได้รับการปล่อยตัวเพื่อพักการลงโทษระหว่าง วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๘ แต่ได้กระทำความผิดฐานเสพเมทแอม เฟตามีนเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ถือว่าได้กระทำความผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติใน ระหว่างพักการลงโทษซึ่งผู้มีอำนาจสั่งพักการลงโทษสามารถสั่งถอนการพักการลงโทษได้ตาม มาตรา ๔๓ แต่เนื่องจากกรมราชทัณฑ์เพิ่งได้รับแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดเงื่อนไขของ นักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่งล่วงเลยระยะเวลาการคุมความ ประพฤติแล้ว นักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ ยังต้องถูกจับมารับโทษตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ หรือไม และผู้มีอำนาจสั่งพักการลงโทษยังมีอำนาจสั่งถอนการพักการลงโทษของนักโทษเด็ดขาด ชายเปเล่ฯ หรือไม่

(๒) ผู้มีอำนาจในการสั่งถอนการพักการลงโทษจะเป็นอธิบดีกรมราชทัณฑ์ตาม กฎกระทรวงฯ ข้อ ๙๑ หรือคณะกรรมการตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๙๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมราชทัณฑ์ โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์และกรมคุมประพฤติ) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง นักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ ซึ่งได้รับการปล่อยตัวเพื่อพักการ ลงโทษได้กระทำความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีนอันเป็นการกระทำความผิดเงื่อนไขการคุมความ ประพฤติในระหว่างพักการลงโทษ แต่กรมราชทัณฑ์ได้รับแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความ ผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติของนักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่ง ล่วงเลยระยะเวลาการคุมความประพฤติแล้ว นักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ ยังต้องถูกจับมารับโทษ ตามกำหนดโทษที่เหลืออยู่หรือไม่ และผู้มีอำนาจสั่งพักการลงโทษมีอำนาจสั่งถอนการพักการ ลงโทษของนักโทษเด็ดขาดชายเปเล่ฯ หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๔๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์

^๑มาตรา ๔๓ นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการพักการลงโทษตามมาตรา ๓๒ (๕) หรือนักโทษ เด็ดขาดซึ่งได้ลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา ๓๒ (๖) หรือ (๘) และถูกปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษตาม หมายศาลในขณะนั้น ต้องปฏิบัติตนโดยเคร่งครัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับความประพฤติของตน ถ้าไม่

๑ ได้บัญญัติวิธีดำเนินการกับนักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการพักการลงโทษ และถูกปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้นว่า ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับความประพฤติของตนข้อหนึ่งข้อใด นักโทษเด็ดขาดผู้นั้นอาจถูกจับมาอีกโดยไม่ต้องมีหมายจับหรือหมายจำคุกและนำกลับเข้ารับโทษจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ โดยคำว่า “กำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่” ตามมาตรา ๔๓ หมายความว่า จำนวนวันรับโทษจำคุกที่ยังเหลืออยู่ตามหมายศาลหากไม่มีการพักการลงโทษจำคุกของนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการปล่อยตัว ซึ่งจากข้อเท็จจริงในคดีนี้นักโทษเด็ดขาดชายเปล่านั้น มีกำหนดโทษจำคุกหกปี แต่ได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทำให้กำหนดโทษเปลี่ยนแปลง เหลือกำหนดโทษจำคุก สี่ปี เก้าเดือน สิบแปดวัน และนักโทษเด็ดขาดชายเปล่านั้น ได้รับโทษไปบ้างแล้ว โดยได้รับโทษตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๓ และได้รับการปล่อยตัวโดยมีเงื่อนไขคุมความประพฤติตั้งแต่วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ แต่ยังมีโทษจำคุกตามคำพิพากษาที่นักโทษเด็ดขาดชายเปล่านั้นยังต้องรับต่อไปอีก แม้ในขณะที่กรมราชทัณฑ์ได้รับแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติของนักโทษเด็ดขาดชายเปล่านั้น ในวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่งล่วงเลยระยะเวลาการคุมความประพฤติมาแล้ว แต่ยังไม่ล่วงเลยกำหนดเวลาการลงโทษตามมาตรา ๙๘^๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา จึงต้องสั่งถอนคำสั่งพักการลงโทษและจะต้องติดตามจับกุมนักโทษเด็ดขาดชายเปล่านั้น กลับเข้ารับโทษจำคุกตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ต่อไป

ประเด็นที่สอง ผู้มีอำนาจในการสั่งถอนการพักการลงโทษคืออธิบดีกรมราชทัณฑ์ตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ ๙๑^๓ หรือคณะกรรมการพิจารณาพักการลงโทษกรณีมี

ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใด นักโทษเด็ดขาดผู้นั้นอาจถูกจับมาอีกโดยไม่ต้องมีหมายจับหรือหมายจำคุกและนำกลับเข้าจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ และให้ผู้มีอำนาจสั่งการพักการลงโทษตามมาตรา ๓๒ (๕) หรือการลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา ๓๒ (๖) หรือ (๘) สั่งถอนการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกที่ยังเหลืออยู่ และจะลงโทษทางวินัยอีกด้วยก็ได้

^๒มาตรา ๙๘ เมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้ใด ผู้นั้นยังมีได้รับโทษที่ดี ได้รับโทษแต่ยังไม่ครบถ้วนโดยหลบหนีก็ดี ถ้ายังมีได้ตัวผู้นั้นมาเพื่อรับโทษนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือนับแต่วันที่ผู้กระทำความผิดหลบหนี แล้วแต่กรณี เกินกำหนดเวลาดังต่อไปนี้ เป็นอันล่วงเลยการลงโทษ จะลงโทษผู้นั้นมิได้

(๑) ยี่สิบปี สำหรับโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี

(๒) สิบห้าปี สำหรับโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี

(๓) สิบปี สำหรับโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี

(๔) ห้าปี สำหรับโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีลงมาหรือโทษอย่างอื่น

^๓ข้อ ๙๑ จะพักการลงโทษได้ต่อเมื่อคณะกรรมการต่อไปนี้เห็นชอบ และอธิบดีอนุมัติ

(ก) คณะกรรมการสำหรับเรือนจำภูมิภาค ให้ประกอบด้วย ผู้บัญชาการเรือนจำเป็นประธาน และข้าราชการชั้นประจำแผนกขึ้นไปซึ่งหาหลวงประจำจังหวัดตั้งขึ้นอีก ๒ นาย

(ข) คณะกรรมการสำหรับเรือนจำกลางประกอบด้วย ข้าราชการชั้นหัวหน้าแผนกที่อธิบดีตั้งขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ นาย

เหตุพิเศษตามกฎหมายมหาชนไทยฯ ข้อ ๙๒^๔ เห็นว่า ในประเด็นนี้ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมราชทัณฑ์ว่า คณะกรรมการพิจารณาพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษได้เคยมีมติมอบอำนาจให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์เป็นผู้ส่งถอนการพักการลงโทษกรณีนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษกระทำผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติได้^๕ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณา ข้อ ๙๒ ของกฎหมายมหาชนไทยฯ ที่กำหนดว่าในกรณีมีเหตุพิเศษจะพักการลงโทษมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๖ ก็ได้ แต่ให้คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกรมการปกครอง และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นกรรมการ อนุมัติอีกชั้นหนึ่งก่อน ประกอบกับมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ กำหนดให้ผู้มีอำนาจสั่งพักการลงโทษ เป็นผู้มีอำนาจสั่งถอนการพักการลงโทษ การสั่งถอนการพักการลงโทษจึงเป็นอำนาจโดยเฉพาะของคณะกรรมการฯ ที่ประกอบไปด้วยผู้แทนส่วนราชการดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น คณะกรรมการฯ จะมอบอำนาจให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์เพียงผู้เดียวเป็นผู้ส่งถอนการพักการลงโทษไม่ได้ เพราะกฎหมายมีเจตนารมณ์ให้ผู้แทนฝ่ายต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นคณะกรรมการฯ ร่วมกันพิจารณาสั่งถอนการพักการลงโทษเท่านั้น

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า นักโทษเด็ดขาดชายเปล่าฯ ได้กระทำผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ จนถูกดำเนินคดีในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ฐานเสพยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๘ ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครอง และ พ.ศ. ๒๕๕๐ ฐานเสพยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๑ ฐานมีเมทแอมเฟตามีน รวมสามคดี ภายหลังจากที่ได้รับการพักการลงโทษเป็นระยะเวลาถึงสี่ปี โดยในคดีที่สองนั้นถูกศาลพิพากษาให้จำคุกหนึ่งปี ได้ถูกคุมขังที่ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลางจนครบกำหนดโทษและได้รับการปล่อยตัวเนื่องจากพ้นโทษแล้ว อันแสดงให้เห็นถึงความไม่สมบูรณ์ของฐานข้อมูล จึงเป็นการสมควรที่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะมีหน่วยงานกลางเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลของผู้กระทำความผิดให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่ายและรวดเร็ว อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการในระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

^๔ข้อ ๙๒ ในกรณีมีเหตุพิเศษ จะพักการลงโทษมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๖ ก็ได้ แต่คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยข้าราชการต่อไปนี้ได้อนุมัติอีกชั้นหนึ่งแล้ว

(๑) ปลัดกระทรวงยุติธรรม	ประธานกรรมการ
(๒) ผู้แทนกรมราชทัณฑ์	กรรมการ
(๓) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
(๔) ผู้แทนกรมการปกครอง	กรรมการ
(๕) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	กรรมการ

^๕รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ โครงการค่ายฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง (เกษตรโยธิน) รุ่นที่ ๒ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ วันพุธ ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๖

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๕๐